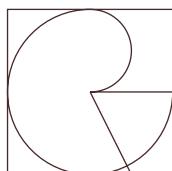

Uri Blayer

Masada - Land and Landscape

Rothschild
Fine Art

Painting and Earth

About twenty–five million years ago, movement began without which this exhibition could not have been possible. Two tectonic plates, the Arab plate and the African plate, on which the continents “sit,” began to move relative to each other in complex motion. The reasons for this movement lie deep within the heart of the planet, in the unhurried currents of magma, flowing slowly and moving the plates above them. The movement of the magma from the depths of the earth to the upper layers takes millions of years. The magma beneath our feet today began its journey from the depths of the earth in the era of dinosaurs. We stand upon a large space of time.

We label the movement between these two plates “the Syrian–African Rift.” Along the rift a chain of cliffs was created. The process that created the rift wrinkled the land and also created, for example, Mount Hermon and the Jezreel Valley. The rift continues far south, to Africa, and north up until Turkey.

The site that we call “Masada” is a side effect of this movement. Masada is a cliff which broke off and crumbled from the cliffs along the rift in the Dead Sea area.

Masada's more recent history is somewhat better known, because it became part of the Zionist ethos (though not the Jewish ethos). Josephus Flavius (Yosef Ben Matityahu) tells of the Hasmonean hold on Masada at about 160 BC. About a hundred and twenty years later, he writes, King Herod, facing an attack by the Parthians, whose country is in what is now Iran, escaped to the Masada fortress - this happened in 40 BC - "got safe to the fortress with his nearest relations, and retained with him only the stoutest of his followers; and there it was that he left eight hundred of his men as a guard for the women, and provisions sufficient for a siege; but he made haste himself to Petra." Years later, at the time of the revolt against the Romans, between 66 and 70 CE, a group of Jewish rebels took over Masada. The Romans set siege to the place. Josephus describes the topography with which the Roman legions had to deal: "There was a rock, not small in circumference, and very high. It was encompassed with valleys of such vast depth downward, that the eye could not reach their bottoms; they were abrupt, and such as no animal could walk upon, excepting at two places of the rock, where it subsides, in order to afford a passage for ascent, though not without difficulty."

The geological conditions, in other words, turned Masada into a natural refuge for those interested in protection and isolation. Josephus then tells of stores of dates, legumes, oil and wine hoarded there by the rebels, and of the purity of the air at that height. Most important was the water the rebels had managed to store in the pools. Without this the siege would have been very brief.

Historians and archaeologists are divided on what followed. Josephus describes mass suicide of about 900 Jews, but the archeologists found fewer than thirty skeletons on the site. According to Josephus, Eleazar, head of the rebels, made a speech and among other things he said that death "affords our souls their liberty, and sends them by a removal into their own place of purity, where they are to be insensible of all sorts of misery."

This brief background is crucial for a discussion of the paintings of Uri Blayer, which were painted this past year on Masada. Blayer's paintings convey to the observer a sense of the lack of water, the aridity, the sand in your eyes, the sense of isolation and of desolation. The paintings, which were painted outdoors and with physical effort which included a stubborn and repeated climb for a period of over a year, attempt to reconstruct the difficult conditions of the desert - in the air conditioned exhibition space. These paintings exist in a gallery like a wild goat or a jackal in the streets of a city. Masada can be reached easily from Tel Aviv, but this topography is almost as foreign to us as that of Mars. There is something that arouses respect in this work, which takes place in the open air, in such contrast to so many other painters of our day, who copy internet images onto the canvas.

I wrote that historical Masada, as a fortress and the site of violence, is related to geological Masada. It would be just as correct to say that the Masada of the paintings was born out of the geology and out of the history. The same factors that drew Herod to Masada, along with others throughout history, drew the painter there as well. The dramatic landscape is related to geology, history and art all at once. Geology has prepared the stage for history, and the two of them invited painting. This landscape calls and has called out to artists (Blayer is naturally not the first to paint on Masada) because the geology here is picturesque, while the history calls to the painter just because it is already absent from the area. Absent, but whispering. It is not possible to paint the siege and the suicide. This would require historical painting of the sort that does not seem possible in our day. But the landscapes in this exhibition are paintings with a hidden "underground" of historical painting.

We do not just look at Masada as a beautiful desert landscape, but as a landscape covering up blood and shouting. For even if Josephus greatly exaggerated the story of the siege, and this is likely, still in contemporary Israeli awareness this story has become a cultural and mental fact.

I suggest looking at these paintings and trying to sense, beyond them and with their help, the geology and the history. In other words - deep time: the time of two thousand years, and the time of tens of millions of years. Blayer's Masada has been voided of the signs of mass

tourism: no cable car, no visitors' center, no masses of people (the place has an average of 2,000 visitors daily!), no performances of opera or rock music, no national flag waving in the wind, and no squads of soldiers. All these have been erased: this painting looks at the site and sees

the past in it far more than the present. In other words, thus would the site have looked, more or less, after the dead had been buried and the last of the Roman legions had gone.

Fragments of rock. In the distance - the Dead Sea. Behind it - the east side of the rift, in Jordan. What do the land and the stones remember? The soil of Masada was created in the Upper Cretaceous period, that is somewhere between 97 and 65 million years before our time (to give a sense of time: 65 million years ago the dinosaurs became extinct). The stones are spread at random, and yet even so the painting succeeds in creating a sort of composition, as if the ground were a table and the stones were dishes and fruit in a still life, with a vertical "bottle" in the center.

The painting is reminiscent of Blayer's earlier paintings of junk. There too the paintings attempted to organize backyards of discarded objects into paintings with internal order. On the right of this painting there is a rock about to fall. We recognize such corners from still life paintings, Dutch for example, which display an arrangement on the brink of collapse. The little tree on the right appears to be holding this stone, but clearly it will fall sooner or later, and lead to an avalanche. This detail on the right brings the static to the brink of movement. The rocks are not just lying in place, they are painted, as it were, in the midst of slow motion so that it is possible to imagine the movement of the plates far below which influence them and determine their fate. Both earth and painting move here. Slowly.

The Dead Sea, in its present sad state which we have caused, is another reminder of this slow motion. The sea is only a remnant of a great sea spread out here in the distant past. One can almost feel it diminishing and shrinking like the final sounds of a symphony. In the painting, the water "touches" the stone, and one can feel the stones flowing like a river towards formation of an avalanche.

This is *natura morta* in the literal sense of the word. Dead nature. These stones could look almost like tombstones in a not too orderly cemetery, like the old Jewish cemetery in Prague.

In another painting there is a fence of stones, local stones. Someone took them and built it. Blayer tells that at the site they say the Romans built the fence; who knows. More important for us is that the fence, like the painting, grows out of the materials of the site. In some of the paintings in this exhibition one feels the presence of the sand in the oil paints, as if the earth had been mixed into the pigment, as if these paintings were "Land Art." This

fence resembles these paintings, in that on one hand it grows out of the place, but on the other hand it also attempts to stand opposite the place and create a rectangle, a form in front of it. The painting sees how some of the wall is still built, but some is on the verge of destruction. The form of the wall on the left reverberates with the cliff across from it, but going further right the wall is erased, disintegrates into nothing, accompanies the line of the ridge which changes from cliff to slope and then to empty space, from left to right. The geological processes of building and destruction which gave birth to Masada reverberate in the historical, human processes of building.

These paintings attempt to draw out from the history the silence of a stage which the performers have left, and from the geology the earthlike weight, the slow duration, the pileup of layers of sediment one above the other, on the stretched canvas of land. These paintings mimic the earth from which they were created, not just by creating an image of the landscape, but because in their materialism they mimic the way in which land is created and accumulates. One could almost say these paintings ask to be stepped on, and not just looked at. Some of them arouse a desire to push in a hoe, to hear the sound of the dirt.

All the buildings that Blayer paints on Masada seem to be found halfway between the buildings of civilization - and rocks. Already they are almost a matter for archaeologists of the future. The human presence on Masada is presented here as it is - a fleeting moment, a weak and temporary sign in the framework of a tale of huge dimensions, and in the framework of a spatial event spreading from horizon to horizon along the six thousand kilometers of the rift.

In the small paintings of the exhibition in particular, this awareness of transience is felt.

In one of them a path emerges from the site leading towards the Dead Sea, a sort of escape route from the front of the painting, with its brown hues and the white, blinding, scorched path, towards the other side of the remnants of buildings and wall, which almost at once become cooler, turquoise-purple and almost soft. The Dead Sea becomes - in relation to the death of Masada - almost a source of living water, an exit. This small painting, to me, is the "return ticket" of the exhibition, the way out.

In contrast to the weight of the large paintings, the small paintings offer a different view of Masada, no less valid: the geological "moment" tens of millions of years old and the two thousand year old history are presented in the small paintings at a glimpse, as the movement of the paintbrush of time over a small surface of earth, an almost impressionistic glimmer of light on salty water, which no sooner appears but is snatched away and vanishes. These paintings remind us that the historical time of Masada, and even its geological time - two thousand years, twenty five million years, sixty five million - are no more than a snatched and transient moment, a brief hour, a tick of the hands of the great clock of the universe.

Dror Burstein

June 2012

Sources

Chet Raymo, *The Crust of Our Earth*, Prentice Hall Press 1983.

Jan Zalasiewicz, *The Planet in a Pebble*, Oxford U.P. 2010.

Joshua Kolodny, *13 Discussions of Geology*, Modan 2012 [Hebrew].

Josephus Flavius, "Wars of the Jews", in *The Genuine Works of Flavius Josephus, the Jewish Historian* (trans. William Whiston) 1737, <http://lexundria.com>.

Special thanks to Itamar Perath.

Masada Study of Morning Light
Oil on paper on plywood
5x22.5 cm

אור בוקר מוקדם
שמן על נייר
5x22.5 ס"מ

Looking South from the Eighth Camp
Oil on canvas
60x100 cm

מבט דרומה מהמחנה השמיני
שמן על בד
60x100 ס"מ

Kanaim's Dwelling
Oil on canvas
19.5x44cm

מגורי קנאים
שמן על בד
19.5x44 ס"מ

Byzantine Church from Rebels' Dwelling
Oil on canvas
36x60 cm

כנסייה ביזנטית ממגורי מורדים
שמן על בד
36x60 ס"מ

Ruins, House of Torah
Oil on canvas
17x32 cm

שרידים של בית הכנסת
שמן על בד
17x32 ס"מ

Looking South from the Watch Tower
Oil on canvas
28x48 cm

מבט דרומה ממגדל השמירה
שמן על בד
28x48 ס"מ

Stone Wall near Masada
Oil on canvas
50x100 cm

קיר אבן בקרבת מצדה
שמן על בד
50x100 ס"מ

Landscape with a Rock
Oil on canvas
47x100cm

נוף עם סלע
שמן על בד
47x100 ס"מ

The Break in the Fence
Oil on canvas mounted on plywood
17.5x31.5 cm

הפירצה בגדר
שמן על בד
17.5x31.5 ס"מ

Elazar Mountain from Eastern Observation Point
Oil on paper mounted on plywood
20.5x29.5 cm

הר אלעזר מהתצפית המזרחית
שמן על נייר
20.5x29.5 ס"מ

The Cliff
Oil on canvas
95x125 cm

הצוק
שמן על בד
95x125 ס"מ

Masada Morning
Oil on canvas
40x50 cm

מצדה בבוקר
שמן על בד
40x50 ס"מ

View from the Watergate
Oil on linen mounted on plywood
11x40.5 cm

מבט משער המים
שמן על בד
11x40.5 ס"מ

Masada from the Eighth Camp
Oil on canvas
95x125 cm

מצודה מהמחנה השמיני
שמן על בד
95x125 ס"מ

Masada Barrier
Oil in canvas
75x125 cm

חומת דייק
שמן על בד
75x125 ס"מ

Small Palace with Dead Sea in the distance
Oil on linen mounted on plywood
10x22.5 cm

ארמון קטן עם ים המלח ברקע
שמן על בד
10x22.5 ס"מ

A View from the Snake Path
Oil on linen mounted on plywood
16x44 cm

מבט משביל הנחש
שמן על בד
16x44 ס"מ

Byzantine Church in the afternoon
Oil on paper mounted on plywood
20.5X29.5 cm

כנסיה ביזנטית בשעות אחר הצהריים
שמן על נייר
20.5x29.5 ס"מ

Masada - Byzantine Church and the Western Palace
Oil on linen mounted on wood
9.8x38cm

מצדה - הכנסייה הביזנטית והארמון המערבי
שמן על בד
9.8x38 ס"מ

The Southern Slope of Masada
Oil on canvas
95x110 cm

המידרן הדרומי של מצדה
שמן על בד
95x110 ס"מ

(Land Art). הגדר הזו דומה לציורים האלו, בהיותה צומחת מן המקום מצד אחד, אבל מצד שני גם מנסה לעמוד מול המקום וליצור מולו מלבן, צורה. הציור רואה כיצד מקצת החומה עוד בנויה, אבל מקצתה נמצאת על סף־הרס. צורת החומה בשמאל מהדהדת את הצוק שממולה, אבל ככל שמתקדמים ימינה החומה נמחקת, מתפוררת לאין, מלווה את קו הרכס שמשנתנה מצוק למדרון ואז לחלל ריק, משמאל לימין. תהליכי הבניה וההרס הגיאולוגיים, שהולידו את מצדה, מהדהדים בתהליכי הבנייה ההיסטוריים, האנושיים.

הציורים האלו מנסים לקבל מההיסטוריה את השתיקה של בְּמָה שהשחקנים ירדו ממנה, ומהגיאולוגיה את הכובד האדמתי, את המְשָךְ האֵטי, את הצטברות שכבות המשקעים זו על גבי זו, על בד האדמה המתנוח. הציורים האלו מחקים את האדמה שממנה הם נוצרו, לא רק בכך שהם יוצרים דימוי של הנוף, אלא בכך שבחומריות שלהם הם מחקים את האופן שבו נוצרת ומצטברת קרקע. כמעט אפשר לומר שציורים אלו מבקשים שידרכו עליהם, ולא רק יתבוננו בהם. בכמה מהם מתחשק לנועץ מעדר, לשמוע את קול העפר.

כל הבתים שבלייר מצויר במצדה נראים כמצויים בחצי הדרך בין מבני ציוויליזציה – וסלעים. הם כבר כמעט עניין לארכיאולוגים של העתיד. הנוכחות האנושית על המצדה מוצגת כאן כמות שהיא – רגע חולף, סימן קלוש וארעי במסגרת סיפור עצום ממדים ובמסגרת התרחשות מרחבית המשתרעת מאופק ועד אופק, לאורך ששת אלפי הקילומטרים של הַבְּקָע.

במיוחד בציורים הקטנים שבתערוכה מורגשת הכרה זו של ארעיות. באחד מהם יוצא מן האתר שביל אל עבר ים המלח, כמעין נתיב בריחה מחזית הציור, על גווייה החומים והשביל הלבן המסמא והצרוב, אל הצד השני של שרידי המבנים והחומה, ההופך כמעט בבת אחת לקריר יותר, טורקיזי־סגול וכמעט רך. ים המלח, ים המוות, הופך – ביחס למוות של מצדה – כמעט למקור מים חיים, למוֹצָא. ציור קטן זה הוא, בעיני, כרטיס ה"חזור" של התערוכה, היציאה ממנה. בניגוד לכובד של הציורים הגדולים, הציורים הקטנים מציעים מבט אחר במצדה, והוא מבט תקף לא פחות: נוף הקדומים, ה"רגע" הגיאולוגי בן עשרות מיליוני השנים, ההיסטוריה בת האלפיים, כל אלה מוצגים בציורים הקטנים כהרף עין, כתנועתו של מכחול־הזמן על משטח אדמה קטן, ריצוד כמעט אימפרסיוניסטי של אור על מים מלוחים, שאך הופיע וכבר נגזז ואיננו. הציורים האלו מזכירים כי גם הזמן ההיסטורי של מצדה, ואפילו הזמן הגיאולוגי שלה – אלפיים שנה, עשרים וחמישה מיליון שנה, שישים וחמישה מיליון – אינם אלא רגע חטוף וחולף, שעה קלה, תקתוק אחד של מחוגי השעון הגדול של העולם.

דרור בורשטיין

יוני 2012

רשימת מקורות

1983 Chet Raymo, The Crust of Our Earth, Prentice Hall Press

2010 Jan Zalasiewicz, The Planet in a Pebble, Oxford U.P.

יהושע קולודני, 13 שיחות על גיאולוגיה, מודן 2012.

יוסף בן מתתיהו, תולדות מלחמת היהודים עם הרומאים, תרגום י.ג. שמחוני, שטיבל תרפ"ג, ספר א', עמוד מ; ספר ז', עמ' שצא.

תודה מיוחדת לאיתמר פרת.

ארמיה וציור

לפני כעשרים וחמישה מיליון שנים החלה התנועה שבלעדיה לא הייתה התערוכה הזו אפשרית. שני לוחות טקטוניים, הלוח הערבי והלוח האפריקאי, שעליהם "יושבות" היבשות, החלו לנוע זה ביחס לזה בתנועה מורכבת. הסיבות לתנועה נמצאות עמוק בלב כדור הארץ, בזרמים אטיים של מאגמה הנעים לאט ומניעים את הלוחות שמעליהם. תנועת המאגמה ממעמקי כדור הארץ אל השכבות העליונות יותר אורכת מיליוני שנים. המאגמה שמתחת לרגלינו כיום החלה במסעה ממעמקי כדור הארץ בזמן הדינוזאורים. אנו עומדים על זמן גדול.

אנו מכנים את התנועה שבין שני הלוחות הללו "השבר הסורי־אפריקני", או "הֶבְקַע הסורי־אפריקני". לאורכו של הבקע נוצרה שרשרת של צוקים, המכונה "מצוק ההעתקים". התהליך שיצר את הבקע קימט את האדמה ויצר גם, למשל, גם את הר החרמון ואת עמק יזרעאל. הבקע ממשיך הרחק דרומה, לאפריקה, וצפונה עד תורכיה. האתר שאנו מכנים "מצדה" אף הוא תוצר לוואי של התזוזה הזו. מצדה היא צוק ש"נשבר" והתכרסם ממצוק ההעתקים שלאורך הבקע באזור ים המלח.

ההיסטוריה הקרובה יותר ידועה מעט יותר מפני שהפכה לחלק מן האתוס הציוני (אך לא לחלק מן האתוס היהודי). יוספוס פלביוס (יוסף בן־מתתיהו) מספר על אחיה חשמונאית במצדה (בסביבות שנת 160 לפני הספירה); כמאה ועשרים שנים מאוחר יותר, הוא כותב, המלך הורדוס, לנוכח מתקפת הפְּרָתִים (שארצם בשטח אירן של ימינו), "נמלט אל מבצר מצדה" – הדבר קרה בשנת 40 לפני הספירה – "שם השאיר את הנשים אשר עמו והפקיר עליהן שמונה מאות אנשי חיל... ואחר כך מיהר לנסוע אל פְּטרה". שנים לאחר מכן, בימי המרד ברומאים, בין שנת 66 לשנת 70 לספירה, השתלטה קבוצת מורדים יהודים על מצדה. הרומאים הטילו מצור על המקום. יוספוס מתאר את הטופוגרפיה שעמה היו אנשי הלגיון הרומי צריכים להתמודד: "מכל עבְּרֵי סלע רחב ידיים וגבוה מאוד נמצאו מורדות תלולים, השוקעים למטה אל תוך תהומות אשר אין חקר לעומקן".

התנאים הגיאולוגיים, במילים אחרות, הפכו את מצדה למקום טבעי למי שמעוניין בהגנה ובהתבודדות. יוספוס ממשיך ומספר על מאגרי תמרים, קטניות, שמן ויין שאגרו שם המורדים, ועל "טהרת האוויר" בגובה הרם. בעיקר היו חשובים המים שהצליחו המורדים לאגור בבריכות. בלעדיהם היה המצור קצר מאוד.

על ההמשך חלוקים ההיסטוריונים והארכיאולוגים. סיפורו של יוספוס מתאר התאבדות המונית של כ־900 יהודים, אך הארכיאולוגים מצאו באתר פחות משלושים שלדים. על פי יוספוס, נאם אלעזר, מנהיג המורדים, ואמר, בין השאר, כדברים הבאים: "המוות קורא דרוו לנשמות ושולח אותן לשוב אל נווה הטהרה, אשר שם ביתן, לבלתי תוספנה עוד לדאבה".

הדברים האלו הם רקע קצרצר אך הכרחי לדיון בציוריו של אורי בלייר, שצוירו בשנה האחרונה במצדה. ציוריו של בלייר מעבירים אל הצופה את תחושת המחסור במים, את הצחיחות, את החול בעיניים, את תחושת הבידוד והשממה. הציורים, שצוירו בשטח המקום ובמאמץ פיזי שכלל טיפוס עיקש, חוזר ונשנה, במשך תקופה של כשנה, מנסים להקים מחדש את התנאים הקשים של המדבר – בחלל התצוגה הממוזג. הציורים האלו מתקיימים בגלריה כמו יעל או תָּן ברחובה של עיר. אפשר להגיע למצדה בנסיעה לא ארוכה מתל אביב, אבל הטופוגרפיה הזו זרה לנו כמעט כמו זו של מאדים. יש משהו מעורר הערכה בעבודה הזו, המתרחשת בשטח הפתוח, בשונה כל כך מציירים כה רבים בימינו, המעתיקים דימויי אינטרנט אל הבד.

כתבתי כי מצדה ההיסטורית, כמבצר וכאתר של אלימות, קשורה למצדה הגיאולוגית. באותה מידה נכון יהיה לומר כי מצדה של הציורים נולדה מתוך הגיאולוגיה ומתוך ההיסטוריה. אותם גורמים שמשכו אל מצדה את הורדוס (ואחרים, לאורך ההיסטוריה) הם שמשכו לשם את הצייר. הנוף הדרמטי קשור לגיאולוגיה, להיסטוריה ולאמנות בעת ובעונה אחת. הגיאולוגיה הכינה את בימת ההיסטוריה, ושתיהן זימנו את הציור. הנוף הזה קורא וקרא לציירים (בלייר אינו, כמובן, הראשון לצייר במצדה) מפני שהגיאולוגיה כאן היא ציורית, ואילו ההיסטוריה קוראת לצייר דווקא משום שהיא כבר נעדרת מפני השטח. נעדרת, אבל רוחשת. אי אפשר לצייר את המצור ואת ההתאבדות. לשם כך היה נדרש ציור היסטורי מסוג שאינו נראה אפשרי בימינו. אבל ציורי הנוף שבתערוכה זו הם ציורים שיש להם "תחתית" סמויה של ציור היסטורי.

איננו מביטים במצדה סתם כנוף מדברי יפה, אלא כנוף המכסה על דם וצעקות. כי גם אם יוספוס הגזים מאוד בתולדות המצור, וסביר שכך הוא, הרי שבתודעה הישראלית העכשווית הפך הסיפור הזה לעובדה תרבותית ומנטלית. אני מציע להתבונן בציורים הללו ולנסות לחוש מבעד להם ובעזרתם את הגיאולוגיה ואת ההיסטוריה. במילים

אחרות – את הזמן העמוק: הזמן של אלפיים שנה, והזמן של עשרות מיליוני שנים.
ממצדה של בלייר הוסרו סממני אתר התיירות ההמוני: לא רכבל, לא מרכז מבקרים, לא המון אדם (מדי יום מבקרים במקום 2,000 איש בממוצע!), לא מופעי אופרה או רוק, לא דגל הלאום המתנוסס ברוח, לא כיתות חיילים. כל אלו נמחקו: הציור הזה מביט בְּמִקוֹם ורואה בו את העבר הרבה יותר מאשר את ההווה. במילים אחרות, כך היה נראה אולי האתר, פחות או יותר, אחרי שהמתים נקברו ואחרון הלגיזנרים הרומאיים הסתלק.

שברי סלעים. במרחק – ים המלח. מאחוריו – צדו המזרחי של הבקע, בירדן. מה זוכרות האדמה והאבנים?

הקרקע במצדה נוצרה בתקופת הֶקְרָטִיקוֹן העליון, דהיינו בטווח שבין 97 ו־65 מיליון שנה לפני זמננו (כדי לתת תחושת זמן: לפני 65 מיליון שנה נכחדו הדינוזאורים). האבנים מפוזרות באי סדר, ובכל זאת הציור מצליח ליצור כמעט קומפוזיציה, כאילו הייתה הקרקע – שולחן והאבנים – כלים ופירות בציור טבע דומם, עם "בקבוק" אנכי במרכז. הציור מזכיר את ציורי הגרוטאות המוקדמים יותר של בלייר. גם שם ניסו הציורים לארגן חצרות אחוריות של חפצים מושלכים לכדי ציור שיש לו סדר פנימי. בצד ימין של הציור – סלע על סף נפילה. אנו מכירים פינות כאלו בציורי טבע דומם, הולנדיים למשל, המציגים סידור על סף התמוטטות. העץ הקטן שבימין נדמה כמחזיק את האבן הזו, אבל ברור שהיא תיפול במקודם או במאוחר, ותיגרם מפולת. הפרט הזה בימין מביא את הסטטי לסף תנועה. הסלעים אינם רק מונחים במקומם, הם כביכול מצויים בתנועה אטית עד שאפשר לדמיין את תנועת הלוחות, הרחק למטה, שמשפיעה עליהם וקובעת את גורלם. האדמה, אבל גם הציור, זזים כאן. לאט.

ים המלח, במצבו העגום הנוכחי, שגרמנו אנו, הוא עוד תזכורת לתזוזות האִטיות הללו. הים הוא רק שריד לימה גדולה שהשתרעה במקום בעבר הרחוק. אפשר כמעט לחוש אותו מתמעט ומתכווץ כצלילים אחרונים של סימפוניה. בציור, המים "נוגעים" באבן, ואפשר לחוש את הסלעים זורמים כמו נהר לקראת ההפיכה למפל. זהו טבע דומם, פשוטו כמשמעו. דומם, וגם מת. הסלעים הללו יכולים להיראות כמעט כמצבות בבית עלמין לא לגמרי מוסדר, כמו בית העלמין היהודי הישן שבפראג.

בציור אחר – גדר אבנים. אבני המקום. מישהו נטל מהן ובנה אותה. בלייר מספר כי באתר אומרים שאת הגדר בנו הרומאים; מי יודע. לענייננו חשוב יותר כי הגדר, כמו הציור, צומחת מחומרי המקום. בכמה מציורי התערוכה הזו חשים בנוכחות של החול בצבעי השמן, כאילו עורבבה האדמה בפיגמנט, כאילו היו הציורים האלו "אמנות אדמה"

צילום: יובל מרום
Photography: Yuval Marom

Rothschild Fine Art

140 Rothschild Blvd.
Tel Aviv, 65272, Israel
Telfax. +972 77 5020484
Eitan Cohen +972 523729431
Inbar Cohen +972 52 8729490

Opening Hours
Mon–Thu: 11:00–18:30
Fri: 10:00–13:00
Sat: 11:00–13:00

info@rgfineart.com
www.rgfineart.com

רוטשילד אמנות

שדרות רוטשילד 140
תל-אביב, 65272
טלפקס. 077 5020484
איתן כהן 052 3729431
ענבר כהן 052 8729490

שעות הפתיחה
ימים ב-ה: 11:00–18:30
יום ו: 10:00–13:00
שבת: 11:00–13:00

* ניתן לתאם פגישות מראש
מחוץ לשעות הפתיחה

פתיחת התערוכה 06.09.2012

תרגום: ג'ודי קופפרמן
Translation: Judith Kupferman

סריקות: סטודיו שוקי קוק
Scans: Studio Shuki Kook

צילום: רן ארדה
Photography: Run Erde

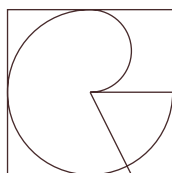
עיצוב: גילה קפלן, נירית בנימיני
Design: Gila Kaplan, Nirit Binyamini

הדפסה: דפוס ע.ר. תל-אביב 2012
Print: A. R Printing Tel Aviv 2012

תודה למנהל אתר מצדה איתן קמפבל, לצוות
אנשי מצדה, ותודה מיוחדת ליובל מרום על הכל.

אורי בליור

מצדה - נוף ואדמה

Rothschild
Fine Art